

A Győri Ítéltábla a Dr. Székely Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a dr. Busa Barbara ügyvéd által képviselt **I.r.** és a személyesen eljáró **II.r. és III.r.alperesek** ellen zálogszerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Győri Törvényszék 2017. március 28. napján kelt 11.P.20.857/2016/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a felek között 2008. augusztus 21. napján létrejött „Ingatlan jelzálogjoggal biztosított devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződés" IV.I. pont 6. bekezdése érvénytelen.

A felperes által az állam javára, külön felhívásra megfizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft-ra leszállítja, a további feljegyzett 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft elsőfokú eljárási illeték állam javára történő megfizetésére az I.r. alperest kötelezi.

Mellőzi a felperest az I.r. alperes javára 63.500,- (Hatvanháromezer-ötszáz) Ft perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését, és megállapítja, hogy a peres felek az elsőfokú eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperes és az I.r. alperes is köteles megfizetni az állam javára, az illetékügyben eljáró adóhatóság külön felhívására 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy a felek a másodfokú eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint 2008. augusztus 21. napján az I.r. alperes, mint hitelező és zálogjogosult, a II.r. és III.r. alperesek, mint adósok, és a felperes, mint zálogkötelezett „Ingatlan jelzálogjoggal biztosított devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződést" kötöttek.

A szerződés IV.I. pont 6. bekezdése szerint: „Ha a zálog romlása (akár a zálogtárgy állagromlás, akár egyéb ok folytán a zálogfedezet értékének csökkenése) a zálogból való kielégítést veszélyezteti, a Zálogjogosult felhívására a Zálogkötelezett a felhívásban megszabott határidő alatt köteles a zálogfedezetet az eredeti értékre kiegészíteni. Amennyiben a Zálogkötelezett a fenti felhívás ellenére a Zálogjogosult által megszabott megfelelő határidő alatt a fedezetet az eredeti

értékre nem egészíti ki, a Zálogjogosult a zálogjoggal biztosított követelés lejárt hiányában is gyakorolhatja az e zálogszerződés alapján őt megillető kielégítési jogot.

A Hitelező jogosult a kölcsöntartozásnak a futamidő során bekövetkező jelentős növekedése, illetve a fedezetként szolgáló ingatlan értékének jelentős csökkenése esetén az Adósoktól a fedezet kiegészítését kérni. Ha az Adósok a Hitelező felhívása ellenére az abban megszabott megfelelő határidő alatt a fedezetet megfelelően nem egészítik ki, a Hitelező a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondhatja, és teljes követelését lejárttá teheti, valamint a Zálogjogosult gyakorolhatja az e zálogszerződés alapján őt megillető kielégítési jogot."

A szerződés III. pont 2. bekezdése szerint: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járulék tartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőnél vezetett számlái és a Hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az Adósok és a Zálogkötelezett alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járulék tartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

A felperes a módosított keresetében a szerződés fenti kikötései tisztességtelenségének megállapítását kérte.

Álláspontja szerint a IV.1. pont idézett rendelkezése sérti a szimmetria, a ténylegesség és arányosság, az objektivitás, a világos és egyértelmű megfogalmazás, a tételes meghatározás elvét, mert kiszámíthatatlan, hogy az I.r. alperes mit fogad el fedezetként, a fedezet kiválasztási és elfogadási tényezők pedig nincsenek meghatározva. Másrészt egyoldalú hatalmassággal ruházza fel az I.r. alperest azáltal, hogy az I.r. alperes egyoldalú megítélésére bízta, hogy az ingatlanból való kielégítés késedelme mikor veszélyezteti a kielégítést.

A III. pont idézett rendelkezése körében arra hivatkozott, hogy az a 18/1999. Kormányrendelet 1. §. b) és j) pontja alapján semmis, mert lehetőséget biztosít az I.r. alperes számára a felperes fennálló tartozása összegének egyoldalú meghatározására, illetve megfordítja a bizonyítási terhet.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Hivatkozása szerint a zálogjog járulékos jellegéből következően a zálogtárggyal való felelősség mindig a biztosított követelés aktuális mértékéhez igazodik, így a zálogkötelezettet nem érheti hátrány a fedezet kiegészítése esetén. A felek a szerződésben megállapították a fedezeti ingatlan hitelbiztosítéki értékét, ezért annak meghatározása, hogy az I.r. alperes mikor kérheti a zálogfedezet kiegészítését, nem bizonytalan tényező.

A szerződésben a felperes kötelezettséget vállalt a zálogtárgy fedezetének biztosítására, ebből kifolyólag nem értékelhető az I.r. alperes egyoldalú előnyeként az, hogy a fedezet csökkenése esetén folyamatosan biztosítottnak kell lennie a fedezetnek és erre az I.r. alperes a felperest felhívhatja.

A közjegyzői ténytanúsítvánnyal kapcsolatban kifejtette, hogy a Hpt. kötelezettséget ír elő a pénzügyi intézetek számára a követelések nyilvántartására, ezért a nyilvántartáshoz szükséges, szakértelemmel rendelkező apparátust működtet. Hivatkozott arra is, hogy a Hpt. szerint évente legalább egy alkalommal írásbeli kimutatást kell küldenie az adós részére a fennálló tartozásról, amellyel szemben az adós kifogással élhet. Álláspontja szerint a közvetlen végrehajtás lehetőségét nem a közjegyzői ténytanúsítvány szerződéses kikötése teszi lehetővé, hanem a közjegyzői okirat végrehajtási záradékolásának lehetősége.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest az I.r. alperes részére 63.500,- Ft perköltség, az állam javára pedig 36.000,- Ft eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélete indokolásában a szerződés IV.1. pont idézett rendelkezése kapcsán kifejtette, hogy az alapján a fedezet-kiegészítési kötelezettség akkor áll be, ha a fedezetül lekötött ingatlan értéke jelentősen csökken. A fedezet értékének csökkenése pedig egy ténybeli változás, amely az I.r. alperestől független, tehát a változásra okot adó körülményt nem az I.r. alperes idézi elő. Arra is rámutatott, hogy amennyiben az I.r. alperes az adóst vagy a zálogkötelezettet a fedezet kiegészítésére szólítja fel, az adós vagy a zálogkötelezett álláspontja szerint azonban a fedezet értéke nem csökkent, az adós vagy a zálogkötelezett nincs elzárva attól, hogy az I.r. alperes felszólító nyilatkozatát vitassa. Végül utalt arra, hogy a támadott kikötés gyakorlatilag a Ptk. 525.§ (1) bekezdés c) pontjának, és a 260.§ (2) bekezdésének előírásai szerint került meghatározásra.

A III. pont idézett rendelkezése tekintetében hangsúlyozta, hogy a közvetlen végrehajtás alapját az teremti meg, hogy a felek a szerződésüket közjegyzői okiratba foglalták. Ha a szerződésben foglaltaknak az adós nem tesz eleget, és a bank a szerződést felmondja, úgy kérheti ténytanúsítvány kiállítását és az okirat záradékolását. A közjegyző ennek során azt vizsgálja, hogy az okirat záradékolásának jogszabályi feltételei fennállnak-e. A záradékolásnak pedig nem feltétele, hogy az adós a szerződésben nyilatkozatot tegyen arra nézve, hogy elfogadja a banknál vezetett számlák és a bank vonatkozó kimutatásai alapján készített közokiratot tanúsításként. Téves tehát az az álláspont, mely szerint a közvetlen végrehajtás feltétele lenne az adós nyilatkozata a tanúsítvány elfogadásáról. Hangsúlyozta azt is, hogy a kikötés a bizonyítási terhet nem fordítja meg az adós terhére. Ugyanis a bank által kezdeményezett peres eljárásban az adóst terheli annak bizonyítása, hogy a felperesi bank által megjelölt tartozásnál kevesebb tartozása áll fenn. Ugyanígy közvetlen végrehajtás esetén a végrehajtás megszüntetése iránti perben szintén az adóst terheli annak bizonyítása, hogy a banki könyvekben kimutatottnál többet fizetett vissza, így tartozása nem abban az összegben áll fenn, mint amelyre a végrehajtás indult.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely elsődlegesen annak megváltoztatására, másodlagosan a Pp. 252.§ (2) bekezdése, harmadlagosan a Pp. 252.§ (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére irányult.

A IV.1. pont szerinti kikötés vonatkozásában hangsúlyozta, hogy annak tartalma nem egyezik meg a Ptk. zálogjogi rendelkezéseivel. A Ptk. 260.§ (2) bekezdése, és a 261.§ (2) bekezdése ugyanis a zálogtárgy állagának romlása esetére teszi lehetővé a pótfedezet nyújtási kötelezettség előírását. A támadott kikötés azonban nem csak az állagromlás, hanem egyéb, közelebbről meg nem határozott értékcsökkenés esetére is előírja a biztosíték adását.

Álláspontja szerint a kikötés abban is eltér a Ptk. rendelkezéseitől, hogy az a fedezet eredeti értékre történő kiegészítésének kötelezettségét írja elő, amely nem egyértelmű rendelkezés, nem derül ki belőle, hogy az a zálogtárgy helyreállítását, a veszélyeztetés mértékének megfelelő biztosíték adását, vagy egyéb megoldást foglal-e magában. A Ptk. rendelkezése viszont egyértelmű, mert kimondja, hogy a zálogjogosult a zálogtárgy helyreállítását, vagy a veszélyeztetés mértékének megfelelő biztosíték adását kérheti.

Arra is hivatkozott, hogy a kikötés egyoldalúan jogosítja az I.r. alperest annak megítélésére, hogy az ingatlanból való kielégítés késedelme mikor veszélyezteti a kielégítést, így mikor jogosult az I.r. alperes a zálogszerződés azonnali hatályú felmondására.

A III. pont szerinti kikötés kapcsán fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kikötés a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára fordítja meg.

Arra is hivatkozott, hogy a kikötés szerint az adós már előre elismeri, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása azzal az összeggel azonos, amelyet az I.r. alperes a saját nyilvántartása alapján tartozásként állapít meg. Ez a nyilatkozat pedig olyan, a Ptk. 242.§-a szerinti tartozáselismerés, amelyet a felperes a szerződés megkötésekor, a kölcsön folyósítását megelőzően tett, amikor tartozása az I.r. alperes felé még egyáltalán nem állt fenn. A tartozáselismerés szabályai alapján pedig a bizonyítási teher megfordul, a végrehajtás korlátozása vagy megszüntetése iránti perben az adósnak kell bizonyítani, hogy a követelés megszűnt, vagy érvényesen nem jött létre.

Álláspontja szerint a szerződési feltétel a záradékolás szempontjából is jelentős, mert záradékolásnak csak abban az esetben van helye, ha a kölcsönszerződés felmondását közokirat tanúsítja. A felmondás jogszerűsége pedig feltételezi, hogy az adósnak tartozása áll fenn a hitelezővel szemben, mégpedig olyan összegben, amelyet a hitelező a felmondást megelőző tájékoztatásában az adóssal közöl.

Utalt arra is, hogy a fennálló tartozás közjegyzői ténytanúsítványba foglalásának lehetősége egyoldalúan jogosítja az I.r. alperest az adós tartozása összegének kiszámítására, megállapítására, és ezt az adós csak a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben vitathatja. Ez nyilvánvalóan hátrányos az adósra nézve.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A IV.1. pont szerinti kikötés tekintetében hangsúlyozta, hogy az a szerződéskötéskor hatályos Ptk. rendelkezéseinek megfelelő, így tisztességtelensége nem állapítható meg.

Kifejtette, hogy a kikötés nem jogosítja egyoldalúan az I.r. alperest, a zálogtárgy romlásának ténye a szerződésben egyedileg meghatározott hitelbiztosítéki értékhez viszonyítandó.

A III. pont szerinti kikötés vonatkozásában egyetértve az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel hangsúlyozta, hogy az nem fordítja meg a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt az alábbiak szerint részben alaposnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével, és az irányadó jogszabályok helyes értelmezésével ítélte úgy, hogy a szerződés III. pontjának támadott kikötése nem tisztességtelen.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság IV.1. pont 6. bekezdése szerinti szerződéses rendelkezés tisztességtelensége körében kifejtett okfejtését azonban nem osztotta.

A Ptk. 209. §. (5) bekezdése szerint nem minősülhet tisztességtelennek a jogszabály által, vagy jogszabály előírásának megfelelően megállapított szerződési feltétel. Az alperes fellebbezési hivatkozásával szemben a jelzálogszerződés IV.1. pont 6. bekezdése azonban csak részben felel meg a Ptk. hivatkozott rendelkezéseinek.

A Ptk. 260. §-a annak következményeit szabályozza, ha a zálogtárgy elpusztul (teljesen elpusztul, vagy részleges pusztulás idézi elő a zálogtárgy értékcsökkenését). Megállapítható tehát, hogy a rendelkezés a fizikai állagromlás esetére tartalmaz irányadó szabályozást a felek (zálogjogosult-zálogkötelezett) jogait és kötelezettségeit illetően.

A Ptk. 260. §. (2) és (3) bekezdésének a zálogtárgy értékcsökkenésével kapcsolatos rendelkezése a zálogtárgy állagromláson (részleges pusztuláson) alapuló értékcsökkenése esetén alkalmazható (Complex jogtár, Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényhez Szerkesztette: Gellért György).

A Ptk. 260. §. (2) bekezdése és a jelzálogjogra irányadó különös szabályozás (Ptk. 261. §. (2) bekezdés) tehát kizárólag - kielégítést veszélyeztető mértékű - állagromlás esetén teremt a zálogjogosultnak lehetőséget arra, hogy - a kielégítési jog megnyílt jogkövetkezményének terhével - a zálogkötelezettől a zálogtárgy helyreállítását, vagy megfelelő biztosíték nyújtását - ennek keretében pótfedezet biztosítását - követelje, mégpedig akkor, ha a zálogtárgy állagromlásáért a tulajdonos felelős.

A dologi kötelezett jogaira és kötelezettségeire irányadó lényeges diszpozitív törvényi szabályozással ellentétben az az általános szerződési rendelkezés, ami a zálogtárgy állagromlásán kívüli okból bekövetkező - a kielégítést veszélyeztető mértékű - értékcsökkenése esetére biztosítja a kielégítési jog megnyíltát, ha a zálogkötelezett a zálogfedezetet nem egészíti ki. A kifejtettek miatt - szemben a fellebbezéssel - nem a kikötés jogszabállyal való tartalmi egyezősége, hanem az attól való lényeges tartalmi eltérés állapítható meg, ekként a Ptk. 209. §. (5) bekezdésére való alperesi hivatkozás nem foghat helyt.

A rendelkezés - a 2/2011. PK véleményben írtakra is figyelemmel - a jóhiszeműség és tisztesség követelményének sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontja meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát, így a Ptk. 209. §. (1) bekezdése alapján tisztességtelen, tehát a Ptk. 209/A §. (2) bekezdése alapján semmis.

Az ítéletábra utal arra is, hogy a zálogjog dologi jogi jogintézmény, melynek a lényegi tartalmát kitöltő jogszabályi rendelkezések kőgenssek, eltérést nem engednek meg. A zálogjogból fakadó jogosultságok gyakorlásának és kötelezettségek teljesítésének egyes részleteit érintő, kiegészítő jellegű szabályozás körében érvényesül ugyan a Ptk. diszpozitivitása, de jóval szűkebb keretek között, mint a kötelmi jog terén.

A szerződés III. pont 1. bekezdése szerinti kikötés vonatkozásában az ítéletábra az alábbiakat emeli ki.

A támadott szerződési feltétel az ítéletábra megítélése szerint - egyetértve a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.számú határozatában kifejtettekkel - az alábbiak miatt nem ütközik a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. §. (1) bekezdés j) pontjába.

A jelen ügyben is alkalmazandó 1996.évi CXII.tv. (Hpt.) 206. § (1) és (2) bekezdése előírja, hogy folyamatos szerződések esetében a pénzügyi intézmény köteles az ügyfél részére legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást (kivonat) küldeni, a számláról megküldött kimutatást - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kell tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított hatvan napon belül írásban nem emelt kifogást; ez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét.

A „elfogadottnak kell tekinteni” e jogszabályban sem értelmezhető egyfajta „biankó tartozás-elismerésként”, erre utal az a záró fordulat, hogy „ez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét”.

A követelésnek tehát a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén is a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek keretében milyen összegű kölcsönt, milyen feltételek mellett folyósított az adós, az adós mennyit teljesített, s ennek eredményeképpen mekkora az adós tartozása.

A pénzügyi intézmény tényállításaiban azonban nyilvánvalóan a saját, s a fentiek szerint a legalább évenként a fogyasztó számára is közölt nyilvántartásán alapulnak. A fentiek adós általi vitatása esetén a pénzügyi intézménynek az alapul szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia, le kell vezetnie. Amennyiben az adós ezek után azt állítja, hogy a pénzügyi

intézmény elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg hibás a számítása, vagy azt állítja, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben a részéről nagyobb összegű teljesítésre került sor, úgy ezen állításait a Pp. 164. §. (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, tehát a bizonyítás általános szabályainak megfelelően már neki kell bizonyítania.

A bizonyítás fentiek szerinti menetét a perben támadott rendelkezés tehát nem befolyásolja.

A Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdése j) pontjával kapcsolatosan a tisztességtelen az lenne, ha a pénzügyi intézmény ok nélkül hárítaná át a bizonyítási terhet a fogyasztóra. A végrehajtási záradékolás esetén valóban az alperes közlése a záradékolás alapja a tartozás összegéről, de vita esetén ez nem több, mint az alperes nyilatkozata. Tehát e perben sem az általános szerződési feltétel vitatott rendelkezése, hanem a közokirat záradékolhatóságának törvényi konstrukciója fordítja meg a bizonyítási terhet.

Abban az esetben, ha a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat alapján, annak végrehajtási záradékkal való ellátásával megindított végrehajtási eljárás van folyamatban, úgy az adós a Pp. 369. §-ában foglalt tényekre hivatkozással végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert kezdeményezhet, s ennek során a per alapjául szolgáló tényállításai bizonyítására a Pp. 164. §. (1) bekezdése értelmében ugyancsak az adós köteles.

A támadott rendelkezés nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többletterhet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp. 164. §.) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő jogszabályi rendelkezésekből egyébként fakad.

A kikötés tehát a Ptk. 209. §. (5) bekezdés második fordulata alapján nem minősülhet tisztességtelennek, hiszen a fenti jogszabályi előírásoknak megfelelően határozták meg.

A rendelkezés olyan jogszabályi előírásoknak megfelelően került meghatározásra, melyek összhangban vannak a végrehajtás közjegyzői okirat záradékolás útján való elrendelésének jogszabályi lehetőségével, tehát azzal a jogintézménnyel, amely az Alkotmánybíróság ide vonatkozó határozata értelmében nem alkotmányellenes, a szabályozás nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot (1423/B/2010. AB határozat, 1245/B/2011. AB határozat), s amely az Európai Bíróság C-32/14. számú ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a 93/13. EGK irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel.

A kifejtettre tekintettel az ítélet a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a kölcsönszerződés IV.1. pont 6. bekezdése szerinti kikötés érvénytelenségét megállapította.

Az ítélet részbeni megváltoztatása folytán a peres felek 50-50%-ban lettek pernyertesek, ezért az ítélet a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján az I.r. alperest és a felperest is 18.000,- Ft elsőfokú illeték megfizetésére kötelezte. A felek fele-fele arányú pernyertességére tekintettel az ítélet a mellőzte a felperest az I.r. alperes részére 63.500,- Ft perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését, és úgy határozott, hogy a felek az elsőfokú eljárás során felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

A másodfokú eljárás során a peres felek szintén egyenlő arányban tekinthetők pernyertesnek, ezért az ítélet a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes és az I-r- alperes is 24.000,- Ft fellebbezési illeték megfizetésére köteles az állam javára.

A felek a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárás során felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

Győr, 2017. június 29.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk. . Vass Mária sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó